

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor práce: Martin Pfann

Název práce:
Dvě podoby současného (pro)romského hnutí

Rok: 2016

Oponent práce: doc. PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.

1. Formulace cílů a jejich naplnění

Cílem práce bylo ukázat prostřednictvím dvou akcí, jimiž jsou Mezinárodní den Romů a Roma Pride pořádané organizacemi Roma Art a Konexe, jakými tématy se v současné době zabývají obě organizace, jež autor vnímá jako romská, resp. proromská hnutí. Autor se zaměřuje na symboliku akcí a sleduje, jak akce artikulují romskou identitu. Jeho cílem bylo zjistit, jak a kým je romství reprezentováno v konkrétních komunikačních situacích.

Po úvodních terminologických a metodologických pasážích autor spíše mechanicky rekapituluje historii romských hnutí. Zmiňuje velká mezinárodní i tuzemská uskupení, jakými jsou International Romani Union, Roma National Congress nebo jakými byl Svaz cikánů – Romů. Tato historická část je vesměs přejata z již publikovaných zdrojů, zejména z Pečínkovy práce z roku 2009 a Krčíkovy práce z roku 2002. Samotný sběr dat je uvozen krátkou metodologickou kapitolou, v níž je též zpřesněna výzkumná otázka, a kapitolou, kde jsou sestaveny profily organizací, jež pořádají analyzované akce. Jádrem celé práce je popis atributů romství při analyzovaných akcích a interpretace vlastního pozorování a promluv organizátorů. Zaznamenáváme zde též uplatnění kategorizační analýzy a ukázkou, jakými formami se Romové ze svého znevýhodňujícího postavení snaží na společenských akcích vymanit. V závěru práce autor sumarizuje výsledky, k nimž dospěl.

2. Klady práce

Je třeba ocenit, že autor formuloval cíle práce s přihlédnutím k současné antropologické i sociologické literatuře. Již v úvodu, kde objasňuje terminologii, kterou používá, je patrné, že v souladu se soudobými výzkumnými trendy postupuje obezřetně při používání pojmů etnikum, národ a národnost, neboť si uvědomuje, jak tyto pojmy kategorizují a že tato kategorizace často neodpovídá každodennosti jednotlivců či celých sociálních skupin.

Pozitivně je třeba hodnotit též aplikaci *membership categorization analysis*, která však při analýze terénních dat poněkud zaniká, a snahu využít sociálně konstruktivistický přístup, který je k tématu jistě dobře aplikovatelný, v práci však též spíše deklarovaný, než realizovaný. Oproti tomu jsou v práci velmi ilustrativně použity výsledky pozorování, například chování aktérů při sledovaných společenských událostech, nebo popisy oděvu

zúčastněných. Za pozitivní považuji též uplatnění diachronního hlediska, kdy autor uvažuje určitý vývoj sledovaných společenských událostí a jejich aktérů v čase. Diachronní pohled může autor uplatnit i díky tomu, že danou problematiku sleduje několik let.

3. Nedostatky práce

Za nedostatek práce považuji, že autor, který provádí terénní sběr dat, dobře nezná metodologii sběru dat. Projevuje to svým výrokem o reprezentativnosti vzorku na s. 23, který v dané souvislosti nedává smysl. Dalším nedostatkem je, že svůj vlastní vzorek v podstatě nepředstavuje a otázky, které by aktérům měl podle představené metodologie pokládat a které zformuloval na s. 23, nijak nevyhodnocuje. Zůstává tudíž více méně u interpretace vycházející z promluv několika reprezentantů studovaných nestátních organizací a vyhodnocení terénních dat získaných pozorováním, které jsou však interpretovány velmi bezprostředně a o sledovaných událostech podávají věrohodné svědectví. Informace jsou doplněny též citacemi ze zpráv zveřejněných na internetu.

4. Otázky doporučené k rozpravě při obhajobě

1. Co to znamená statistická reprezentativnost souboru, jak je ji možné vytvořit a proč se o ní u některých typů výzkumů usiluje.
2. Jaké byly výsledky tázání aktérů, o nichž se autor zmiňuje na straně 23 a které v práci nejsou prezentovány?

5. Případné další vyjádření

Práce je psaná odborným stylem, překlepy a neobratné formulace nejsou časté, součástí textu je 12 příloh, které text dobře doplňují.

6. Celkové hodnocení a klasifikace

- a) Práce splňuje požadavky standardně kladené na bakalářskou práci.
- b) Doporučuji práci k obhajobě.
- c) Navrhuji klasifikaci: velmi dobře.

Datum: 10. září 2016

Podpis: